

STÖD TILL GÅRDSBRUKENS BYGGANDE OCH MASKINANSKAFFNINGAR

Med stöden till gårdsbrukens byggande och lantbrukets maskinanskaffningar går staten in för att främja lantbrukets strukturella utveckling och därigenom gårdarnas inkomstnivå. Till stöden anknutna möjliga problem med inriktningen yppade sig i samband med en tidigare revision gällande strukturutvecklingen. På basis av observationerna vid uppföljningen av denna revision beslöt revisionsverket att granska effektiviteten hos och utfallet av stöden till byggande och maskinanskaffningar samt övervakningssystemets funktionsduglighet.

På basis av revisionen kan ineffektivitet noteras i synnerhet i inriktningen av stödet för spannmålstorkar. Uppskattningsvis en tredjedel av stödet går till produkternas säljare i form av högre priser. Också av stödet för husdjursbyggnader går en del till säljarna av förnödenheter. Där har prisinverkningarna emellertid varit marginella.

Effekterna av stödet till byggande utvärderades indirekt med en bedömning av byggnadsvolyrnas inverknings på lantbruksinkomsten. Vid bedömningen utnyttjades ett panelmaterial på kommunal nivå. Enligt analysen har gårdsbrukens byggande just inte haft inverknings på lantbruksinkomsterna. Detta kan bero på att investeringarna har höjt gårdarnas produktionskostnader mera än den totala avkastningen.

Revisionen ger vid handen att övervakningen av stödda byggnadsprojekt i alltför stor utsträckning har blivit en uppgift för de kommunala byggnadsinspektörerna. I kommunerna har uppkommit nog så varierande övervakningsförfaranden, vilka i vissa fall rentav har stått i konflikt med den praxis som är allmänt godtagen på byggnadsbranschen.

De realiserade kostnaderna för stödda projekt följs inte upp systematiskt. Vid EU-delfinansierade projekt granskas verifikaten över de realiserade kostnaderna, men vid nationellt finansierade projekt behöver verifikat inte företes. De

sistnämnda utgör den största delen av det stödda byggandet på gårdarna.

På basis av revisionen har revisionsverket ansett att den statliga regionförvaltningen i fortsättningen borde ta ett större ansvar för övervakningen av stödda gårdsbyggnadsprojekt. Alla stöd borde utbetalas på basis av de realiserade byggnadskostnaderna. De av ministeriet utarbetade godtagbara enhetskostnaderna är ett bra verktyg vid beviljandet av stöden, men i dem borde bättre än för närvarande beaktas de regionala variationerna i byggnadskostnaderna. Jord- och skogsbruksministeriet borde också utvärdera stödets effekter.